

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Stawy Pruchna

Kod krajobrazu: 24-512.22-049

Położenie administracyjne: Gmina Dębowiec, Powiat cieszyński;
Gmina Skoczów, Powiat cieszyński;
Gmina Strumień, Powiat cieszyński

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Środkowa część tzw. "Żabiego Kraju" jako przykład krajobrazów sztucznych zbiorników wodnych (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Stawy Pruchna
ID	1335
Kod krajobrazu	24-512.22-049
Typ, podtyp krajobrazu	6a - Sztuczne zbiorniki wodne
Typ rzeźby terenu*	G - Krajobrazy dolin
Kod mezoregionu*	512.22
Nazwa mezoregionu*	Dolina Górnej Wisły
Typ krajobrazu naturalnego*	Dolin i Obniżeń
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Zalewowych den dolin - akumulacyjne: Równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.7.1.c; H.1a.1.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Doliny Wisły "Ustroń - ujście Skawy"; Cieszyński
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	3
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Nadrzeczny łęg jesionowo-wiązowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.C.1
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Śląsk Cieszyński, część podgórska, zurbanizowana
Położenie administracyjne	Gmina Dębowiec, Powiat cieszyński; Gmina Skoczów, Powiat cieszyński; Gmina Strumień, Powiat cieszyński
Powierzchnia (ha)	763,12

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - sztuczne zbiorniki wodne, obejmujący zespół stawów w dolinie Górnej Wisły w okolicy Dębowca i Ochabów.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu z kryterium unikatowości ze względu na zabytkowy most drogowy;
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na kontynuację wielowiekowej tradycji zakładania i utrzymywania stawów hodowlanych; jest to środkowa część tzw. „Żabiego kraju” i hodowli wielu gatunków ryb. Jednostka znajduje się w obrębie obszaru Natura 2000 (Obszary Specjalnej Ochrony) "Dolina Górnej Wisły". Malowniczy krajobraz stawów z licznymi gołbami.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Rzeka Knajka i stawy hodowlane. W okolicy doliny Knajki występują trzcinowiska, murawy ciepłolubne, zbiorowiska łąkowe, szczególnie interesujące w miejscu zwanym „Na Bagnach”. Pozostałości lasów grądowych. Fragment krajobrazu chroniony jako obszar ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001.

Walory kulturowe

Tradycyjna gospodarka rybacka. W okolicach Dębowca stawy Morskie Oko, Zamkowy, Górniok. Długie tradycje hodowlane. Hodowla wielu gatunków ryb. Most drogowy ujęty w Krajowej Ewidencji Zabytków. Brak znaczących innych walorów kulturowych. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Beskidzka Droga św. Jakuba.

Fizjonomia krajobrazu

Bardzo malowniczy zakątek Śląska Cieszyńskiego. Krajobraz otwarty zespołu stawów wraz z otaczającymi je użytkami zielonymi oraz pasmami i grupami zadrzewień. Obszar o znaczącej ekspozycji biernej (stawy, łąki) i czynnej. Wytyczone przy i pomiędzy stawami drogi i ścieżki tworzą liczne ciągi widokowe, w otoczeniu stawów są też punkty widokowe oferujące rozległe widoki m.in. na pasma Czantorii, Równicy i Klimczoka oraz na górujące nad nimi pasmo Skrzyczniańsko-Baraniogórskie. Widok na grzbiety górskie należące do Beskidu Śląsko-Morawskiego, znajdujące się na terytorium Republiki Czeskiej, a przy dobrej widoczności na najwyższy szczyt czeskiej części Beskidów, Łysą Górę (Łysá Hora). Liniowe pasy zadrzewień i wody stawów tworzą malownicze wnętrza krajobrazowe (ekspozycja bierna).

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Zespół stawów w okolicach Dębowca, widok w kierunku północnym. Harmonijny krajobraz sztucznych zbiorników wodnych. (fot. Urszula Myga-Piątek)

ZDJĘCIE NR 2

Stawy w okolicach Dębowca, widok w kierunku południowym. Bogactwo roślinne. (fot. Urszula Myga-Piątek)

ZDJĘCIE NR 3

Jeden z suchych stawów, widok z grobli. (fot. Urszula Myga-Piątek)

ZDJĘCIE NR 4

Zróżnicowana strefa brzegowa (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 5

Krajobraz środkowej części "Żabiego Kraju" (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

